

FYSISK AKTIVITET, IDRETT OG FRILUFTSLIV 2019 – 2022 I BÆRUM

Bilde vil bli satt inn i trykt versjon

MED PLAN FOR ANLEGGsutvikling

Aktiv hver dag – hele livet!

BÆRUM KOMMUNE

Innhold

1	FORORD	3
2	INNLEDNING	4
	STATLIGE FØRINGER.....	4
	FYLKESKOMMUNALE FØRINGER.....	4
	KOMMUNALE FØRINGER.....	4
	KLIMAKLOK BÆRUM.....	5
3	VISJON	6
4	MÅL	7
4.1	ANLEGG OG OMRÅDER FOR FYSISK AKTIVITET, IDRETT OG FRILUFTSLIV.....	7
4.2	STIMULERING OG TILRETTELEGGING.....	9
4.3	KUNNSKAP OG FORMIDLING.....	10
5	FYSISK AKTIVITET FOR ALLE, HVER DAG – HELE LIVET	11
	STATUS FOR FYSISK AKTIVITET.....	11
	SOSIAL ULIKHET I HELSE ER EN FOLKEHELSEUTFORDRING I BÆRUM.....	11
	ANDEL SOM ER FYSISK AKTIV PÅ EGENHÅND ØKER MED ALDER.....	11
	KJØNNSFORSKIELLER.....	11
	BARN MED FUNKSJONSNEDSETTELSE OG FYSISK AKTIVITET.....	11
	ELDRE OG FYSISK AKTIVITET.....	11
	STIMULERE INAKTIVE TIL AKTIVITET.....	12
	EGENORGANISERT AKTIVITET.....	13
	AKTIVITETSARENAER SOM SOSIALE MØTEPlassER.....	14
	TIDSBARRIERER FOR DELTAGELSE I IDRETT OG FRILUFTSLIV.....	14
	ØKONOMISKE BARRIERER FOR DELTAGELSE I IDRETT OG FRILUFTSLIV.....	14
	INFORMASJON OG SAMSKAPING.....	15
6	IDRETT	16
	IDRETTENS BETYDNING.....	16
	TOPPIDRETT.....	16
	BREDDEIDRETT.....	16
	RAMMEVILKÅR.....	17
7	FRILUFTSLIV –GRØNT OG URBANT	18
	MARKA.....	19
	KULTURLANDSKAPET.....	19
	URBANT FRILUFTSLIV.....	20
	BADESTRENDENE, ØYENE OG SJØEN.....	21
8	ANLEGGSPLAN 2019 – 2022	22
8.1	LANGTIDSPLAN ANLEGG.....	22
8.2	KART.....	23

1 FORORD

Med bakgrunn i Kulturdepartementets (KUD) sitt plankrav vedrørende tildeling av statlige spillemidler, foreligger her høringsutkast til ny plan «Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2019 – 2022 i Bærum» som viderefører tilsvarende temaplan for perioden 2015 – 2018.

Planen kommer opp til politisk behandling høsten 2018.

Den nye planen setter fokus på folkehelse, fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv gjennom ulike forslag til tiltak. Planen omfatter også en plan for anleggsutvikling.

«Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2019-2022 i Bærum» er en tematisk plan, dvs, uten selvstendig juridisk hjemmel når det gjelder disponering av arealer.

Planen er utarbeidet i et tverrfaglig samarbeid mellom Folkehelsekontoret og Natur og idrett.

2 INNLEDNING

Ny plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv for perioden 2019 – 2022 skal bidra til at Bærum kommunes innbyggere er i fysisk aktivitet gjennom hele livet i en bærekraftig og klimaklok kommune.

Planen er basert på tidligere planer, og på statlige-, fylkeskommunale- og kommunale føringer.

Statlige føringer

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Kulturdepartementet har utarbeidet en veileder som gir råd om kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet. Friluftsliv er inkludert i fysisk aktivitet. Planen skal inneholde en anleggsplan.

Rammeplanen for barnehager gir føringer for barnehagens rolle som tilrettelegger for at barn kan oppleve bevegelsesglede, sosialt velvære og god fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter med bevegelse, lek og sosial samhandling, slik at de får oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.

Læreplanen for skole sier at opplæringen skal fremme gleden av fysisk aktivitet og friluftsliv.

Fylkeskommunale føringer

Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016 – 2030 har visjonen «Aktiv i Akershus hele livet». Planen har tre likestilte mål: for **aktivitet**, for **areal** og **anlegg** og for **kompetanse** og **kunnskap**. Målene skal bidra til en ny, langsiktig og samlet satsing som løser felles behov i regionen med koordinert samhandling der

alle aktører bidrar med sin del for å nå målene.

Kommunale føringer:

Kommuneplanens samfunnsdel kapittel 8 Miljø, idrett og kultur, har flere aktuelle delmål.

Kapittel 8.3.1 Grønn og urban:

- Sikre gjennomgående blågrønne strukturer i hele kommunen.

Kapittel 8.3.4 Mangfold og aktivitet:

- Sikre arealer til kultur, idrett og friluftsliv i arealplanlegging og forvaltning.
- Utvikle et mangfoldig og godt kultur-, idretts- og fritidstilbud gjennom medvirkning og samskaping.
- Legge til rette for innovativ og smart sambruk og merbruk av kommunale bygg/anlegg.

Hovedgrepene innen bistand og omsorg som er relatert til fysisk aktivitet og folkehelse er:

- Gi alle brukere mulighet til å utnytte og utvikle sine ressurser med sikte på økt selvhjulpenhet og opplevelse av mestring.
- Hindre eller redusere utvikling av helseplager.
- Dreie ressursene mot utsatte grupper som står i fare for å utvikle langvarige og alvorlige helseplager.
- Drive målrettet forebyggende arbeid basert på forskningsbasert kunnskap om tilstand, årsaker og om dokumenterte effekter av tiltak.
- Stimulere til økt fysisk og sosial aktivitet hos grupper som risikerer redusert funksjonsevne.
- Ha fokus på folkehelse og kunnskap om hvordan de ulike sektorer påvirker folkehelsen og kan fremme sunne levevaner i befolkningen.

- Prioritere innsats som reduserer sosiale helseforskjeller og sørge for at folkehelseinnsatsen når de med høyest helserisiko.

Hovedgrep innen barn og unge som er relatert til fysisk aktivitet og folkehelse er:

- Bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.
- Anerkjennelse variasjon og ulikheter samt forebygge utenforskap og marginalisering.
- Gi barn og unge mulighet til å mestre eget liv.
- Ha tjenester som bygger på barn og unges ressurser.

Kommuneplanens arealplan 2017-2030 har fått tilnavnet "Grønn urbanisering".

Planen legger til rette for den kommende befolkningsveksten i kommunen.

Arealplanen for Bærum gir føringer for en mer bærekraftig arealpolitikk:

- Ny utbygging skal skje ved kollektivknutepunktene.
- I knutepunktene åpnes det for høyere og mer bymessig utbygging.
- Marka, sjøen og grøntområdene imellom sikres mot nedbygging.

Klimaklok Bærum

- Klimastrategi 2030
- ny innovasjonsstrategi 2018 – 2020 (utkast)

3 VISJON

I Bærum er det et overordnet mål at befolkningen skal ha en fysisk aktiv hverdag. I dette begrepet ligger både rene treningsaktiviteter og andre former for aktiviteter som bør være en naturlig del av hverdagen. Bedre fysisk og psykisk overskudd som følge av aktivitet er viktig, både for den enkeltes opplevelse av glede, velvære og mestring, og som samlet helsegevinst for samfunnet.

Kommunens engasjement for allsidig fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er begrunnet ut fra at aktivitetene har en egen- og nytteverdi. Egenverdien tar utgangspunkt i at det sentrale er selve opplevelsen av å utøve aktiviteten. Glede og mestring er gode begreper i denne sammenhengen. Nytteverdien av fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er fra det offentlige side særlig knyttet til helseperspektivet, både fysisk og psykisk. Den positive effekten som aktivitet har for det forebyggende helsearbeidet bidrar til å styrke berettigelsen for offentlig støtte.

Kommunens **visjon** i fremtidig engasjement på området er:

Aktiv hver dag – hele livet!

Visjonen betyr at kommunen har som mål å stimulere og legge til rette for at alle skal være i fysisk aktivitet hver dag gjennom hele livet. Bærum skal være en kommune med innbyggerne i bevegelse. Dette innebærer at **aktivitet, opplevelse og god fysisk og psykisk helse** er målet for kommunens engasjement på området.

Kommunen fremmer fysisk aktivitet ved å stimulere frivillige organisasjoners innsats og ved å være pådriver og tilrettelegger i anleggsutviklingen. I kommende planperiode skal kommunens engasjement være spesielt rettet mot tenåringer, inaktive, egenorganiserte og innbyggere over 70 år (Kommuneplanens samfunnsdel).

Kommunen skal tilrettelegge for gode og tilgjengelige anlegg og områder, både for organisert og egenorganisert aktivitet. For at flest mulig skal være fysisk aktive hver dag, er det viktig med god informasjon om helsefordelene ved fysisk aktivitet og naturopplevelse og eksisterende tilbud. Nærhet til idrettsanlegg og ulike typer av friområder og et allsidig og variert aktivitetstilbud er avgjørende. Tilrettelegging for fysisk aktivitet som en naturlig del av hverdagen til, fra og i jobb/skole/barnehage, vil være viktig for mange.

4 MÅL

4.1 ANLEGG OG OMRÅDER FOR FYSISK AKTIVITET, IDRETT OG FRILUFTSLIV

I Bærum skal det være anlegg og områder som er inspirerende og gir gode muligheter til variert aktivitet, idrett og friluftsliv for alle alders- og brukergrupper.

Strategi	Tiltak
1. Områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv skal sikres gjennom kommuneplan, regulering, innløsning og/eller langsiktige avtaler.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sette av tilstrekkelig med areal for utvikling av anlegg for fysisk aktivitet idrett og friluftsliv, basert på dokumenterte behov. Helhetstenkning i takt med befolkningsutviklingen. 2. Sikre blågrønne arealer mot utbygging. 3. Frivillig vern av enkelte større og sammenhengende biologisk viktige områder/naturtyper. 4. Sikre allmenhetens tilgang til sjøen. 5. Opprettholde aktiviteten i marka og kulturlandskapet slik at arealene holdes i hevd og ikke gror igjen. 6. Kanalisere ferdsel ved sjøen og på øyene for å skåne miljøet og unngå unødig slitasje i sårbare naturområder. 7. Vurdere graden av tilrettelegging for aktivitet ut fra landskapshensyn og hensyn til biologisk mangfold.
2. Det skal være stor variasjon i type anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anleggsutviklingen skal være behovsstyrt og i takt med befolkningsutviklingen. 2. Ved rehabilitering og nybygg av skoler skal det søkes å bygge minimum fleridrettshall (25m*45m). 3. Bevare og utvile et sammenhengende turveinett med levende, blågrønne korridorer. 4. Gjennomføre brukermedvirkning ved utvikling/rehabilitering av anlegg. 5. Fange opp nye trender, spesielt for egenorganiserte, og bidra til utvikling av disse. 6. Integrere ulike elementer som fremmer fysisk aktivitet ved nyetableringer og oppgraderinger i friområder.

<p>3. Utvikle attraktive områder og anlegg, som bidrar til gode opplevelser og stimulerer til økt aktivitet.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilrettelegge for sosiale møter i de ulike arenaene for fysisk aktivitet. 2. God skjøtsel og vedlikehold av parker, friområder og idrettsanlegg. 3. Idrettsanlegg skal ha optimalt vedlikehold og utstyr. 4. Etablere benker, rasteplasser og sanitæranlegg. 5. Høyne opplevelseskvaliteten for friluftslivet i kulturlandskapet gjennom tilrettelegging i landbruket - «inn på tunet», urbant landbruk/skolehage o.l. 6. Universell utforming for bedre tilgang til parker, friområder, idrettsanlegg og sjø der det lar seg gjøre. 7. Øke opplevelsen av trygghet gjennom belysning av prioriterte turveier, parker og friområder.
<p>4. Arealeffektivitet ved samlokalisering, rehabilitering og etablering av nye anlegg.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anlegg og områder etableres nær boligområder, skoler eller knutepunkter. 2. SSS-modellen (Samhandling, samlokalisering og sambruk) skal følges ved planlegging og gjennomføring av anlegg og tiltak.
<p>5. Anleggsutbygging og drift skal baseres på klimakloke valg.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anlegg etableres i områder hvor det er enkelt å velge aktiv forflytning til og fra aktivitet. 2. Materialvalg og innhold i anleggene skal være mest mulig bærekraftig. 3. LED belysning og elektronisk styring av lysanlegg skal sørge for lavest mulig energiforbruk. 4. Miljøvennlig drift av idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet og friluftsliv. 5. Gjennomføre tiltak ved kunstgressbaner som har gummigranulat for å redusere avrenning. 6. Anlegge kunstgressbaner uten gummigranulat når det er forsvarlig. 7. Bidra til redusert bruk av fluorbasert skismøring.

<p>6. Sikre tilgjengelighet til anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Åpne idrettsanlegg/gymsaler for egenorganisert aktivitet. 2. Kartlegge tilgjengeligheten av friluftsområdene i byggesonen, og vurdere tiltak for å øke tilgjengeligheten. 3. Sikre innbyggernes tilgang til turdrag og turveinett innenfor 250m fra egen bolig.
--	--

4.2 STIMULERING OG TILRETTELEGGING

I Bærum skal det stimuleres til og legges til rette for at alle kan være fysisk aktive hver dag – hele livet.

Strategi	Tiltak
<p>1. Stimulere til samarbeid inter- og intrakommunalt og med frivillige organisasjoner og private.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Videreføre arbeidet med tverrsektorielt nettverk for fysisk aktivitet i kommunen. 2. Bidra aktivt i «Aktivitetsløftet» - fylkets «Regionale plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv».
<p>2. Tilrettelegge for gode og langsiktige rammevilkår for idretts- og friluftslivsorganisasjonene.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Styrke tilskuddsordninger til de frivillige organisasjonene. 2. Evaluere dagens modeller for drift og vedlikehold av anlegg med sikte på å optimalisere samordning av tilgjengelig ressurser i kommunen og idrettslagene. 3. Avklare kommunens policy for idrettslags behov for garantier ved låneopptak, forskuttering av spillemidler og mva-kompensasjon ved bygging av anlegg. 4. Standardisere avtaler mellom idrettslag og kommunen om drift av anlegg.
<p>3. Tilrettelegge og stimulere for at inaktive skal bli aktive, med særlig vekt på utvalgte målgrupper.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Styrke kunnskap om barrierer og motivasjonsfaktorer for å få inaktive i fysisk aktivitet. 2. Opprettholde og videreutvikle finansielle støtteordninger som stimulerer til økt aktivitet blant utvalgte målgrupper.

4.3 KUNNSKAP OG FORMIDLING

I Bærum skal kunnskapen økes for å kunne ta gode valg når det gjelder fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Strategi	Tiltak
1. Informere om anlegg, friluftslivsområder og forskjellige aktivitetstilbud.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Øke forståelsen for fysisk aktivitet, idrett og for de blågrønne områdenes egenverdi, for opplevelsen av friluftslivet og betydningen for fysisk og psykisk helse. 2. God synliggjøring av anlegg og aktiviteter. 3. Oppdatere og videreutvikle kartgrunnlaget for idrett og friluftsliv.
2. Øke kunnskapen om klimakloke valg.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetansebygging som grunnlag for klimaklok utvikling innenfor anleggsutvikling, tiltak og tilrettelegging. 2. Kampanje for bevisstgjøring om at alle kan og må bidra til en mer bærekraftig utvikling. 3. Aktiv forflytning til aktiviteter – redusert bilkjøring.

5 FYSISK AKTKVITET FOR ALLE, HVER DAG – HELE LIVET

Status for fysisk aktivitet

Bærums befolkning er gjennomgående fysisk aktive. Sammenliknet med nasjonale tall er ungdom i Bærum mer aktive enn landsgjennomsnittet. Det er en lavere andel ungdom i Bærum som svarer at de aldri eller sjelden er aktive. Det er likevel en stor utfordring å få en enda større andel av befolkningen til å bli fysisk aktive hver dag - hele livet.

Sosial ulikhet i helse er en folkehelseutfordring i Bærum

Folkehelseprofilen for Bærum peker på sosial ulikhet som en folkehelseutfordring. Sosial bakgrunn og etnisitet har betydning for hvordan man benytter anlegg og offentlige utemiljøer.

Tall fra Ungdata junior¹ i 2017 viser at barn fra lav sosialøkonomisk bakgrunn og med innvandrerbakgrunn deltar i faste fritidsaktiviteter i langt mindre grad enn befolkningen for øvrig. Selv om det er tydelige forskjeller, deltar likevel 7 av 10 barn i disse sosialgruppene i faste fritidsaktiviteter.

Andel som er fysisk aktiv på egenhånd øker med alder

Tall fra Ungdata² i 2017 viser at de aller fleste har deltatt i organiserte

¹ Ungdata junior er en spørreundersøkelse gjennomført blant 5.-7.klasse

² Ungdata undersøkelsen er en spørreundersøkelse gjennomført blant 8.-

fritidsaktiviteter gjennom oppveksten. De fleste på ungdomsskolen trener i et idrettslag eller på egenhånd, mens de fleste på videregående skole trener på egenhånd.

Kjønnforskjeller

Ungdata junior og Ungdata undersøkelsene viser at gutter i alle aldersgrupper er mer fysisk aktive enn jenter. Både på ungdomsskolen og på videregående skole er det flere gutter enn jenter som trener i idrettslag og på egenhånd. Andelen av jenter som driver med annen organisert trening (som f.eks. dans, kampsport eller annen sport) eller trener i private treningssentre er høyere enn for gutter.

Barn med funksjonsnedsettelse og fysisk aktivitet

Barn med funksjonsnedsettelse er ofte lite fysisk aktive³. Unge med fysisk funksjonsnedsettelse har mindre variasjon i fritidsaktivitetene sine, og de bruker mer tid på stillesittende aktiviteter enn jevnaldrende uten funksjonsnedsettelse.

Eldre og fysisk aktivitet

For menn og kvinner over 70 år er fysisk aktivitet og trening viktig for å forebygge helseplager. Å opprettholde en god, fysiske og psykiske kapasitet gir gevinster i form av personlig selvstendighet og høyere livskvalitet. Helsegevinsten av fysisk aktivitet er

---

10. klasse på ungdomsskolen og 1.-3. klasse på videregående skolen

³ Shields N, Synnot AJ, Barr M. Perceived barriers and facilitators to physical activity for children with disability: a systematic review. BJSM 2011; 10.1136/bjsports-2011-090236: . bjsm.bmj.com

stort sett den samme for eldre mennesker som for de øvrige aldersgruppene.

Nasjonale undersøkelser⁴ viser at under 20 % av den voksne befolkningen er fysisk aktive, og denne andelen synker betydelig etter fylte 75 år. Basert på tall fra befolkningsundersøkelsen i 2013, vil tallene for Bærum være lavere enn nasjonale tall. Det er viktig at det legges til rette for og motiveres til økt fysisk aktivitet blant eldre.

FAKTABOKS

Befolkningsundersøkelse 2013

I 2013 ble det gjennomført en undersøkelse vedrørende fysisk aktivitet for Bærums befolkning fra 15 år og eldre.

- 69 % av Bærums befolkning beskriver sin fysiske form som god.
- 74 % oppfyller anbefalingen (fra Helsedirektoratet) om 30/60 minutter fysisk aktivitet hver dag.
- Den mest populære aktiviteten er turgåing i nærområdene (50 %) og i marka (48 %). 46 % av disse oppgir at de driver med denne aktiviteten 3-5 ganger i uken.
- 86 % er fornøyd med muligheten for å drive fysisk aktivitet i sitt nærmiljø (en økning med 11 prosentpoeng fra undersøkelsen i 2002).
- 96 % av de som driver med fysisk aktivitet gjør dette minst en gang i uken (en økning med 16 prosentpoeng undersøkelsen i 2002).

⁴ Rapport IS-1754: Fysisk aktivitet blant voksne og eldre i Norge. Resultater fra en kartlegging i 2008 og 2009.

FAKTABOKS

Ungdomsundersøkelsen 2017

Resultater fra ungdomsundersøkelsen i kommunen, gjennomført i 2017 på alle ungdoms- og videregående skoler.

- Ungdom i Bærum trener mer enn ungdom ellers i Norge.
- Ungdoms deltagelse i fritidsorganisasjoner reduseres fra 72 % på ungdomsskolene til 41 % på videregående skole.
- Antallet ungdommer som driver organisert idrett synker med alderen.
- Andelen ikke-aktive stiger markert etter fylte 16 år, kun halvparten av de som drev organisert idrett i 12-års alder er aktive i organisert idrett i 15-16 års alder. Samtidig stiger antallet som involverer seg i egenorganisert aktivitet.

Stimulere inaktive til aktivitet

Befolkningsundersøkelsen fra 2013 viser at ca 20% av kommunens innbyggere er fysisk inaktive. I et helseperspektiv er det av stor betydning å få redusert denne andelen. Tiltak som utformes må blant annet ha som mål å utjevne sosial ulikhet i helse og stimulere de mindre aktive til økt bevisstgjøring og et høyere aktivitetsnivå. Til tross for at Bærum generelt har en aktiv befolkning, er det for mange som er inaktive.

Nyere forskning viser at det er uheldig med stillesitting over lengre tid.

Når samfunnet går mot økt digitalisering og effektivitet, er det viktig å stimulere til meraktivitet innenfor skole- og arbeidsliv. Kommunen bør derfor oppfordre og stimulere til aktivitet og bevegelse

både i barnehager, skoler og arbeidsliv, for å veie opp for de negative sidene ved økt digitalisering og stillesitting. Metoder som bør vurderes er økt premiering til de skolene og arbeidsplassene som greier å legge til rette for størst mulig andel som går og sykler, eller tilbud om trening i arbeidstiden.

Spesielt i skolen er det viktig å legge til rette for gågrupper og andre bevegelsestiltak, da dette er positivt for folkehelsen, har stor betydning for læring og sosialisering i skolen og reduserer trafikkbelastningen på skoleveien. Barn som blir vant til å gå til skolen vil sannsynligvis også bevege seg mer senere i livet.

Egenorganisert aktivitet

Mange innbyggere i Bærum ønsker å være fysisk aktive. For mange er trening i egen regi det som passer best med deres livsstil og preferanser. Egenorganisert trening er blitt den vanligste treningsformen for ungdom og voksne, og andelen som driver med slik aktivitet øker med alderen.

Innen ungdomskulturen vokser nye miljøer og aktiviteter frem – også nye uttrykk innen idretten – i spennet mellom sport og kultur. Parker, gater og fellesområder er typiske arenaer for slike aktiviteter. Utviklingen må møtes ved å legge til rette for ulike former for aktivitet som ivaretar disse miljøene.

Jenter har andre preferanser enn gutter i valg av aktiviteter, valg av arena og begrunnelse for å være fysisk

aktiv⁵. Jenter foretrekker anlegg der måten å være fysisk aktiv på ikke er gitt på forhånd, men som er fleksible og gir rom for kreativitet, kroppslig beherskelse, bevegelse, balanse og lek⁶. I utformingen av anlegg og øvrige områder for aktivitet må det også tas hensyn til dette.

FAKTABOKS

Undersøkelse i Oslo

En undersøkelse gjennomført i Oslo i 2018 viser at for å nå ungdom, voksne og eldre, særlig kvinner, er det viktig med tilrettelegging for lavterskelaktivitet, spesielt med spesiell fokus på ski-, tur- og svømmemuligheter, samt styrke- og saltreningstilbud⁷. I en rapport fra Norges idrettshøyskole synliggjøres viktigheten av fortsatt satsing på tilrettelegging for tradisjonelle idretts- og friluftslivsaktiviteter, i kombinasjon med satsing på «arenaer hvor de unge kan få hjelp til å teste ut aktiviteter, hvor de kan låne utstyr og hvor det er tilgang på hjelp»⁸.

Kvinner med ikke-vestlig bakgrunn er en viktig og ofte oversett målgruppe. For mange av disse er turgåing deres prefererte form for aktivitet, og turene er mer å regne som en sosial aktivitet enn som fysisk trening. Turene skal helst foregå i nærmiljøet, og

⁵ Jespersen, J.F. (2007) *Survey of Teenagers' Physical Activity Behaviour*. Epinion Capacent, Kompan Play Institute.

⁶ Rishaug, Vigdis S. (2017). *Et aktivt utemiljø for unge jenter*. Arkitektur-N. <https://arkitektur-n.no/artikler/utemiljo-for-unge-jenter#>

⁷ S. 67 i rapporten «Aktiv i storbyen- fysisk aktivitet, deltagelse, treningssammenheng og anleggsbruk i Oslo». (2018). Kjell Hines og Kolbjørn Rafoss, UiT.

⁸ S. 4 i Rapport 2017: «Ung og aktiv Oslo» Reidar Säfvenbom & Gro Jordalen. Norges idrettshøyskole

deltakerne har en sterk preferanse for tilrettelagte grøntstrukturer⁹. Årsaker til lavere deltakelse i det tradisjonelle friluftslivet kan være at de mer uberørte naturområdene oppfattes som farlige eller utrygge eller at kulturelle normer er begrensende. Forskjellene kan også skyldes at ikke-vestlige innvandrere er overrepresentert i de kategoriene som har lavest utdanning og inntekt. Data på nasjonalt nivå tyder for øvrig på at ikke-vestlige innvandrerkvinner er mer aktive i friluftslivet enn ikke-vestlige innvandrermenn¹⁰.

Aktivitetsarenaer som sosiale møteplasser

For mange er det sosiale aspektet en viktig del av aktiviteten. Unge jenter oppgir for eksempel at det sosiale rundt en aktivitet ofte er viktigere enn selve aktiviteten¹¹. Mennesker tiltrekkes av steder der andre er. Aktiviteter som gjør at det skjer noe ved idrettsanleggene, i parkene, i friområdene og byrommene, fører til at andre har lyst til å oppholde seg der og kikke på det som skjer. I tillegg til opplevelsesverdien, kan det også inspirere den enkelte til å prøve ut nye aktiviteter. Det er derfor viktig å tilrettelegge for at aktivitetsområdene også skal være en sosial møteplass.

⁹ Figari, Helene, Hanna Haaland & Olve Krange (2009). *Friluftsliv som hverdagsliv: en studie av innvandrerkvinner bruk av utendørsområder i Groruddalen*. Norsk institutt for naturforskning.

¹⁰ Gunnar Breivik og Kolbjørn Rafoss (2017) «Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet». NIH og UiT.

¹¹ Limstrand, T. (2003). *Tarzan eller sytpeis? En undersøkelse om fysisk aktivitet på ungdomsskoletrinnet*. Bodø: Nordland Fylkeskommune.

Tidsbarrierer for deltagelse i idrett og friluftsliv

Tidsbruk er ifølge Helsedirektoratet den viktigste årsaken til at folk ikke benytter seg av de aktivitetstilbudene som finnes¹². I

befolkningsundersøkelsen 2013 ble magel på tid oppgitt som den viktigste grunnen til at man ikke var fysisk aktiv oftere.

Nærhet til et anlegg eller aktivitetsområde er avgjørende for bruken. For friområdene, som er en viktig arena for fysisk aktivitet, gjelder det at dersom de ligger mer enn ti minutters gange fra boligene, faller 50 % av brukerne fra. Dette innebærer i avstand ca. 200-1000 meter. Det er derfor et mål at det skal legges til rette på friluftsområder for lek og aktivitet der folk bor og oppholder seg.

Økonomiske barrierer for deltagelse i idrett og friluftsliv

Kostnadene for deltagelse er en utfordring og barriere for mange. Spesielt i enkelte idrettsgrener har kostnadene forbundet med å være med økt så mye at det utelukker mange fra å delta.

Kommunen har derfor iverksatt ordninger for økonomisk støtte og tilrettelegging for å kunne teste ut aktiviteter.

- Utstyrsboden på Marie P familiesenter låner ut utstyr til mange forskjellige aktiviteter.
- «Barn i sentrum» midler administreres av Ungdom og Fritid og tildeles skolene.

¹² Rapport IS-2167 (2014)- *Kunnskapsgrunnlag for fysisk aktivitet*. Helsedirektoratet.

- Helsetjenester for barn og unge og Flykningekontoret kan dekke lavterskelaktiviteter som billetter og utstyr.
- «Fritidsstipend» er en egen ordning som skal dekke deltageravgift/kontingent, utstyr, deltagelse ved arrangementer osv. Stipendet kan søkes via skolene eller gjennom organisasjoner.
- NAV dekker utgifter til fritidsaktiviteter.
- Kommunen gir tilskudd til en rekke frivillige organisasjoner som arrangerer fritidstilbud for barn og unge.
- Mange organisasjoner som har tilbud om fysisk aktivitet jobber for å bedre tilretteleggingen for barn og unge med barrierer for deltagelse.
- «Aktiv på dagtid», er et subsidiert treningstilbud til personer som er sykemeldt eller får andre ytelser fra NAV. Dette er et samarbeid mellom Bærum kommune og Friskis og Svettis Bærum.

Disse tiltakene er med stor sannsynlighet ikke tilstrekkelige, og det vil fortsatt være en utfordring å senke de økonomiske barrierene for deltakelse i idrett og friluftsliv.

Informasjon og samskaping

Det er behov for mer kunnskap om hvordan man kan få målgruppene inaktive, jenter, personer med nedsatt funksjonsevne, personer med ikke vestlig bakgrunn og eldre over 70 år mer fysisk aktive.

Det er mange idrettslag, kulturelle og frivillige organisasjoner i Bærum som inviterer til ulike former for aktivitet. Brukerundersøkelser viser at det er

behov for bedre informasjon om tilgjengelige tilbud. Utviklingen av nye tilbud må gjøres i et samarbeid mellom alle aktører.

For å få flere barn med funksjonsnedsettelse til å bli mer aktive, er det viktig å forstå hvilke faktorer som kan gjøre det mulig for dem å delta – eller som forhindrer dem fra å gjøre det. Det kan være personlige årsaker som f.eks. mangel på ferdigheter og preferanser, eller sosiale barrierer som f.eks. holdninger til trenere og lagkamerater. Det kan også være opplevd stigma eller mangel på tilpassede treningsfasiliteter. Kommunen skal vurdere tilrettelegging for paraidretter i alle idrettsprosjekter.

Kommunen har en rekke tilskuddsordninger som skal bidra til å stimulere til fysisk aktivitet, kultur og friluftsliv. Det er viktig at rammevilkårene for de frivillige organisasjoner innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv spisses, sikres og styrkes.

6 IDRETT

Idrettens betydning

Hvordan ville kommunen vår være uten idretten? Uten idrettslagene, uten frivillighet, uten alle de gledesynte barneøynene, og stemmene som sier «du er flink, du greide det». Uten de viktige samtalene ved middagsbordet om begeistring, det som kan forbedres, osv. Utem mammaene og pappaene som bruker det meste av sin fritid på sine og andres barn, drar tidlig på jobb fordi de har sagt ja til å lede den tidlige treningen, lage vaffelrøren før arrangementet, eller planlegge bygging av det neste idrettsanlegget med kompetanse og glød.

Gjennom idrettslagene spiller idretten en viktig rolle i kommunen, og er en bærebjelke i lokalsamfunnet. Idretten er basert på frivillighet, har over 2 millioner medlemskap i Norge, og er med det den største frivillige organisasjonen. Idretten lever i spennet mellom topp og bredde, konkurranse og mosjon, underholdning og helseforebygging. Gjennom frivillighet, medlemskap og dugnadsinnsats skaper idretten møteplasser og sosiale bånd. Dette har en dokumentert stor helsegevinst, også utover effekten av fysisk aktivitet.

Det utføres frivillig arbeid innen idretten tilsvarende min. 500 årsverk (jmf undersøkelse i regi av Akershus idrettskrets). Med en tenkt årslønn på kr 450 000 kan den økonomiske verdiskapningen på dette området være 225 millioner kroner hvert eneste år.

Oppslutningen om den organiserte idretten i Bærum fremstår som imponerende, både i mangfold og oppslutning. 80 % av barn i Bærum er aktive i idrettslag!

I 2017 (2016 tall) var det registrert **55000** medlemskap, fordelt på **105** idrettslag og **95** forskjellige konkurranseidretter i Bærum. Med dette utgjør idrettslagene den desidert største frivillige organisasjonen i kommunen.

Toppidrett

Idretten i Bærum utvikler også toppidrettsutøvere, og deres prestasjoner skaper entusiasme, begeistring, glede og følelse av tilhørighet. Dette bakteppet spiller kommunens engasjement og prioriteringer hva gjelder anleggsutbygging til toppidrett. Bygging av anlegg for toppidrett betyr også tillettelegge for breddeidretten, siden topp- og breddeidretten bruker felles arenaer for sine aktiviteter. Ny Nadderud stadion, ny friidrettsstadion, ny 50 m svømmehall. Nadderud Arena, skiløypene, alpinanleggene og seilsporthallen er gode eksempler på dette.

Breddeidrett

Likevel er det idrettslagenes engasjement for barn, tenåringer og breddeidretten som har størst betydning i et helseperspektiv. Effekten av arbeidet som legges ned i idrettslagene er stor. Den engasjerer mange, både de som bedriver aktiviteter og de som arbeider med å legge til rette for det.

Idrettslagene har også lang tradisjon i å fungere som en positiv møteplass i nærmiljøet. Idretten har i så måte hatt stor betydning for opprettholdelse av sosiale nettverk i kommunen.

Idrettens verdiskapning er stor, men idretten står overfor en utfordring til bedre og mer aktivitet for ungdom, voksne og spesielt eldre over 70 år. Kommunen kan bidra med å legge forholdene enda bedre til rette, slik at idrettens visjon; "Idrettsglede for alle", kan nås.

Rammevilkår

I denne sammenhengen er det på sin plass å understreke nødvendigheten av gode rammevilkår og beholde prinsippet om gratis treningstid i anleggene. Svært mange oppgir høye kostnader som årsak til manglende deltakelse i idretten, og da vil dette prinsippet ofte være avgjørende for deltakelse.

I tillegg til primæroppgaven aktivitet, utfører idrettslagene en betydelig innsats når det gjelder planlegging, bygging, utvikling, drift og vedlikehold av anlegg. Det ville ikke blitt bygget så mange anlegg i kommunen dersom idrettsledere ikke hadde bidratt med både planer og gjennomføring. Kommunen har en viktig rolle som avtalepartner, rådgiver og økonomisk støttespiller.

Det er behov for å formalisere forhold knyttet til idrettslags bygging av anlegg på kommunal eiendom. Det bør blant annet utarbeides prinsipper for hvilke rettigheter som skal avstås og i hvilken grad disse rettighetene skal kunne tjene som sikkerhet for idrettslags

låneopptak i forbindelse med realisering av anlegg.

Kommunen har vært under press fra idrettslag med ønsker om forskuttering av spillemidler og mva.kompensasjon, og med behov for garantier i forbindelse med låneopptak. Kommunens policy på dette område må avklares.

Etter initiativ fra ASSS nettverket innenfor kultur, ble Telemarksforskning gitt i oppdrag å utarbeide Norsk idrettsindeks for de 10 storkommune (Oslo, Tromsø, Trondheim, Bergen, Bærum, Kristiansand, Stavanger, Drammen, Sandnes og Fredrikstad). Idrettsindeksen sammenligner anleggssituasjonen og aktivitet i kommunene i forhold til antall innbyggere og medlemskap i idrettslag.

FAKTABOKS

Idrettsindeks 2017 - Bærum

- Aktivitetsandel på over 147 % blant barn 6-12 år (mange er aktive i flere idretter).
- Aktivitetsandel på over 80 % blant ungdom 13-19 år.
- Anleggsdekning langt under landsgjennomsnitt for anleggstypene fleridrettshaller, turnhaller og svømmeanlegg.
- Flest sysselsatt innen idrettsrelaterte yrker med 6,7 %.
- Her vil det komme flere punkter.

Underdekningen, som synliggjøres i idrettsindeksen 2017, blir fulgt opp av tiltak foreslått i Anleggsplanen og Langtidsplan anlegg. Dette innebærer blant annet:

- ✓ 50 m svømmehall Bærum Idrettspark

- ✓ Ny Nadderud Stadion
- ✓ Friidrettsanlegg i Bærum Idrettspark
- ✓ Basishall for turn på Oksenøya senter.
- ✓ Fleridrettshaller ved Oksenøya senter, Eikeli videregående skole, og fremtidig skolebygging
- ✓ Se Anleggsplan 2019-2022

Rammevilkårene for idrettslagenes drift av anlegg er varierende. Drifts- og samarbeidsavtalene mellom idrettslagene og kommunen har ulik historie, er inngått i ulike tidsrom, og varierer derfor betydelig. Det vil i årene som kommer være en utfordring å gjøre avtalene mer ensartete, med mer rettferdige vilkår for lagenes drift og aktiviteter.

FAKTABOKS

Private tilbud for trening dekker i dag en stor etterspørsel og over 30 % av innbyggerne over 15 år er medlemmer (befolkningsundersøkelsen 2013). Disse tilbudene utgjør derfor en betydelig verdi i aktivitetstilbudet.

Samarbeidet mellom kommunen og idretten skjer som hovedregel gjennom Bærum Idrettsråd (BIR). BIR er en viktig aktør og medspiller i arbeidet for idrett i kommunen. Det er inngått en samarbeidsavtale med BIR, og det avholdes jevnlig møter.

7 FRILUFTSLIV –GRØNT OG URBANT

Friluftsliv forbundet med fysisk aktivitet har lange tradisjoner i landet vårt. For mange er marka og turveinettet den foretrukne arenaen for utøvelse av fysisk aktivitet, tross høyst ulike tempopreferanser.

Grunnen er de unike opplevelsesverdiene naturen gir oss – vi kan trekke inn frisk luft, betrakte urørt natur og stille vann, observere forandringene i årstidene, ta inn tidløse kulturlandskap, høre lyden av sildrende bekker og suset i trærne, og kjenne på utfordringene av å bevege kroppen i variert terreng. Naturen gir alle aldersgrupper et fristed fra hverdagens overstimulering, og den er en viktig kilde til avkobling og stressmestring.

Den offisielle definisjonen på friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Tradisjonelt har dette vært forstått å favne «de blågrønne områdene», det vil si skog og mark, sjø og strender, kulturlandskapet og innslagene av friområder, naturområder, elver og bekker i byggesonen.

Den vanlige oppfatningen av friluftsliv bør utvides. For å kunne være aktiv hver dag, hele livet må det tilrettelegges for fysisk aktivitet nær der folk bor. I denne planen benytter vi derfor begrepet urbant friluftsliv. Med det mener vi rekreasjon og fysisk aktivitet både i blågrønne områder og i urbaniserte sentrumsområder som torg, parker og alt annet «mellom husene».

FAKTABOKS

Befolkningsundersøkelse 2013.

- 55 % svarte at de ikke var aktive innen organisert idrett, friluftsliv eller trim/mosjon.
- 50 % av de aktive går tur i sitt nærområde.
- 70 % bruker skog og naturområder som arena.
- Mangel på tid var den viktigste årsaken til at det ikke ble drevet mer fysisk aktivitet.

I det følgende deles områdene som omfatter friluftslivet i kommunen i fire hovedkategorier – marka med skogområdene, kulturlandskapet med dyrket mark, det urbane friluftslivet i byggesonen og sjøområdene/øyene.

Marka

«Marka» er et vanlig navn på skog- og naturområdene som omkranser mange norske byer. I vårt område betyr det skogområdene rundt Bærum og Oslo, og marka betyr for mange opplevelser i form av turer på ski, sykkel eller til fots. I tillegg til skogbruksvirksomhet, har den verdi som allsidig matkammer med rikt innhold av bær, sopp, fisk og vilt, og byr på opplevelse av stillhet og natur med gode muligheter til fysisk utfoldelse hele året. Marka har også opplevelseskvaliteter i form av stort biologisk mangfold og mange kulturminner.

Bruken av marka er stadig økende. Tall for de tre siste årene viser en stigning i antall besøkende til dagsturhytter fra 117 000 i 2014 til 185 000 besøkende i 2016. Intakte og lett tilrettelagte naturområder, er viktige kriterier for naturopplevelsen.

God tilgjengelighet til marka til fots, på sykkel eller med annet transportmiddel er en viktig forutsetning for en aktiv bruk. Opparbeiding av trygge gang- og sykkelveier og turveier er derfor en prioritert oppgave. Utfartsparkeringer i randsonen til marka er viktige. Pr. i dag er det underdekning på slike anlegg. Det arbeides i dag med kombinerte gang-, sykkel- og turveier samt ridestianlegg i marka. I tillegg ser man på muligheten for økt bruk av kollektivtransport til de mest benyttede utgangspunktene for idretten og friluftslivet. Frivillige organisasjoner har hatt et godt samarbeid med Ruter om merking av mye brukte stier/veier inn i marka.

Markaloven har som formål å sikre arealene mot utbygging og inngrep som ikke er relatert til landbruks, idrett, natur- eller friluftsliv. Landbrukets særlover har implementert hensynet til biologisk mangfold, kulturminner og friluftsliv. Pr. i dag arbeides det med frivillig vern av flere skogområder både i marka og i byggesonen som ledd i å sikre biologisk mangfold og gode opplevelseskvaliteter for friluftslivet.

Kulturlandskapet

Områdene mellom marka og bebyggelsen består overveiende av landbruksarealer i form av fulldyrkede jorder, beitemark og gårdstun. Arealene er godt drevet og sammen med skogbryn, øyer av skog, bekkestrenger og tradisjonell bebyggelse gir det landskapet unike opplevelseskvaliteter med sine åpne rom, former, farger og linjer.

Stier, turveier og løyper gjennom kulturlandskapet er viktige for en god tilgjengelighet til marka. Tilrettelagt atkomst er en prioritert oppgave.

Urbant friluftsliv

Begrepet urbant friluftsliv er nært knyttet til beliggenheten – det er friluftslivet som utøves i bystrøk der folk bor. Å sikre god tilgjengelighet til friluftsområder er ikke bare viktig for at de skal bli godt besøkt, men det er også avgjørende for å få enda flere folk i aktivitet. De grønne områdene i de mer sentrale områdene i kommunen er imidlertid under sterkt press på grunn av utbyggerinteresser. Det er en prioritert oppgave å sikre disse arealene mot nedbygging. Samtidig skal det arbeides for å styrke disse friluftsområdene gjennom å sikre et sammenhengende turveinett med blågrønne kvaliteter. Som et ledd i denne strategien arbeides det med å sikre flere skogområder i byggesonen gjennom frivillig vern. Et annet eksempel er etableringen av en sammenhengende elvepromenade på drøye 1 km langs Sandvikselva. Denne skal gå fra Hamang til Kadettangen, og ferdigstilles i løpet av sommeren 2019.

For å få flere folk i aktivitet må Bærums innbyggere få presentert et tilbud som de opplever som attraktivt, og som gir gode opplevelser. Det er behov for stor variasjon i både størrelse og type anlegg. Vi trenger både store og små «hverdagsplasser» nær der folk bor og oppholder seg, og anlegg tilrettelagt for mer spesialiserte aktiviteter. Innhold på hverdagsplassene kan være gressbakken med god plass til frilek, ballbane, utegym eller andre elementer som inspirerer til fysisk

utfoldelse. På Gjøannes planlegges det for eksempel flere aktivitetsområder som skal inspirere til allsidig bruk.

For mange er det sosiale aspektet ved fysisk aktivitet viktig. Det bør alltid tilrettelegges for sosiale møter i tilknytning til aktivitetsplassene. Trygghet er også av betydning for mange, særlig for jenter. Trygghet handler om belysning og grad av tetthet i vegetasjonen. Godt vedlikehold og god skjøtsel bidrar både til triveligere områder og til at områdene fremstår som trygge.

Brukernes oppfatning av hva de har behov for må danne grunnlag for vurderingen ved etablering av nye anlegg, men ønskene må alltid veies opp mot hensynet til biologisk mangfold, landskap og kulturminner. Kommunen har mange gode turveier og destinasjoner, men mange innbyggere har ikke tilstrekkelig kunnskap om tilbudet som finnes. Oppdaterte kart, naturkart, skilting og merking er viktige tiltak som skal prioriteres fremover.

Som et ledd i arbeidet med å øke kunnskapen om friluftsområder i Bærum, ble det i 2017 gjennomført registreringer og verdisettinger av disse områdene. Viktige nærturområder er Jordbru, Tanumskogen, Eineåsen, Kolsås, Fossum, Kloppa og sjøområdene ved Kalvøya, Borøya og Storøyodden. En videreføring av dette arbeidet vil være å kartlegge tilgjengeligheten av friluftsområdene, for å kunne treffe tiltak som bedrer tilgjengeligheten der det er behov for dette.

Badestrendene, øyene og sjøen

Fjorden, med strandsonen og de mange øyene, er for befolkningen en like viktig arena for friluftsliv og rekreasjon som marka. De mange øyene innbyr til ilandstigning der man kan bade og fiske, søke kultur- og naturopplevelser, eller bare nyte stillheten. Båten og øyene er viktige sosiale møteplasser. De fleste av øyene i kommunens skjærgård er sikret gjennom vern.

Populariteten til fjorden og øyene stiger i takt med økningen i befolkningen. Dermed øker også presset på disse områdene, og på sårbare natur- og kulturminneverdier. Områdene må gjøres robuste nok til å kunne tåle flere besøkende. Dette kan gjøres ved å kanalisere ferdsel, samt tilrettelegge, der det er egnet, for rasteplasser, sanitærfasiliteter og aktiviteter. Det må også vurderes om det aktuelt med tilpasninger for personer med nedsatt funksjonsevne. Kyststien binder mange av de blågrønne områdene langs kysten sammen – også over kommunegrensene. Stien er ikke sammenhengende, og flere steder møter turgåere ulike hindringer slik at de må ty til boligveiene i stedet. Arbeidet med å realisere en sammenhengende kyststi vil være en prioritert oppgave.

8 ANLEGGSPLAN 2019 – 2022

Forslag til Anleggsplan 2019-2022 er basert på forslag fra Bærum Idrettsråd (BIR) og Bærum Natur og friluftsråd (BNF), etter innspill fra deres medlemsorganisasjoner. I tillegg er det mottatt innspill fra Vel og borettslag.

Prioriteringene er i henhold til opplevd behov fra nevnte råd og tilgjengelige analyser, blant annet Norsk idrettsindeks 2017, som sammenligner de 10 største kommunene i landet.

BIR har i planperioden foreslått 5 kunstisanlegg, på Høvik, Hundesund, Stabekk, Hosle og Bærum idrettspark. Kommunen har ikke prioritert disse anleggene i sitt forslag til Anleggsplan. Dette er begrunnet ut fra usikkerhet knyttet til driftskostnadene ved tiltakene, jfr erfaringene ved dagens kunstisanlegg. BIR vil i høringsperioden kartlegge driftskostnadene og tiltakene vil bli vurdert på nytt etter høringen. For øvrig er rådernes forslag til prioriteringen fulgt. Videre har BIR foreslått nærmiljøanlegg fotball, kunstgress, i Bærum idrettspark, som er forutsatt finansiert i forbindelse med etablering av friidrettsanlegget. Dette ligger ikke inne i forslag til Anleggsplan grunnet økonomi.

I LDIP (langsiktig drifts- og investeringsprogram) og i Handlingsprogrammet 2019-22, er det i årene fremmover avsatt brutto kr. 17,5 mill til anleggsplanen. Og en forventet inntekt på kr 2 mill, som gir en netto på kr 15,5 mill. til disposisjon i anleggsplanen. Dette er en økning av

bevilgningene fra 2018, og årene før, med kr 3. mill som betyr en økt satsning på anlegg til idrett og frilufsliv.

Vedlagte anleggsplan ligger innenfor de bevilgningene som er gitt i Handlingsprogrammet. Summene tabellen kan avvike noe, men det skyldes omprioriteringer av tidligere års innvilgede tiltak som ikke kommer til utførelse.

Forslag til Anleggsplan 2019-2022 er vedlagt.

8.1 Langtidsplan anlegg

Langtidsplanen synliggjør behov for anlegg som kan realiseres innenfor et tidsperspektiv på 12 år. Planen må ses i sammenheng med Kommuneplanens arealdel, områdereguleringer og Rådmannens langsiktige investeringsoversikt.

Dette er anlegg som av ulike årsaker ikke er prioritert i anleggsplanen 2019-2022. Dette med bakgrunn i behovsvurdering, finansiering eller i påvente av regulering. Når finansiering er på plass og/eller regulering er vedtatt, vil anlegg fra langtidsplanen kunne bli foreslått i den prioriterte anleggsplanen ved årlig rullering (politisk vedtak). Anlegg det skal søkes om spillemidler til, må stå i den prioriterte anleggsplanen. Se vedlegg 2 – Langtidsplan anlegg.

8.2 Kart

Et digitalt kart følger planen. Kartet er tilgjengelig på kommunens nettsider, og vil bli oppdatert jevnlig. Anleggene

som fremgår i kartet er; større idrettsanlegg, friluftslivsanlegg og turveier.

<http://webhotel3.gisline.no/WebInnsyn/Baerum/Klient/Vis/Temaplan-Idrett>

HØRINGSUTKAST

**ANLEGGSPILAN FOR UTBYGGING OG TILRETTELLEGGING
AV ANLEGG OG OMRÅDER 2019 - 2022 (Prioritert rekkefølge)
JUSTERT ETTER SAKSGRUNNLAG FOR TILDELING AV SPILLEMIDLER 2017**

ANLEGGSPROSJEKT/TYPE ANLEGG	ANLEGGSPILAN											
	Kost. 1000 Kr	DR	2019		2020		2021		2022			
			BK	AN.	BK	AN.	BK	AN.	BK	AN.		
Nyanlegg/rehabilitering	659 121	57 170	19 000	224 487	14 500	9 105	14 500	0	0	0	0	
Nærmiljøanlegg	20 019	477	1 200	0	1 000	0	1 000	0	0	0	0	
SUM	679 140	57 647	20 200	224 487	15 500	9 105	15 500	0	0	0	0	

ANLEGGSPILAN

Tabellene viser hvilket år de ulike anlegg skal realiseres og hvordan de er tenkt finansiert.

KOSTN. 1000 KR = Anleggets totalt kostnad i 1000 kroner

BK = Bærum Kommune

SM = Spillemidler fra staten

AN. = Annen finansiering, som idrettslag, vel, borettslag, private m.m. (Beløpet angir stønadsberettiget beløp.)

DR = Årlige driftskostnader

PLANSTATUS

OK = Under oppføring/ferdig oppført/alt i orden

RP = Regulering pågår

MR = Må reguleres

BM = Byggemeldes

M = Markaloven

GR = Gjeldende regulering må sjekkes opp før byggesøknad

G = Grunneieravtale

a) Kommunal finansiering gitt tidligere. Anlegget må stå oppført i Anleggsplan for å kunne søke spillemidler

b) Restfinansiering av anlegget

c) Egen finansiering "utenfor" rammen på 12,5 mill.

Anlegg med blå skrift og i kursiv er friluftslivsanlegg

Godkjent spillemiddeleknad 2017/2018, ikke tildelt spillemidler

2700 omprioriterte midler fra 2018

2000 omdisponert tennishall Barktomta

VEDLEGG 1

NYANLEGG/REHABILITERING										ANLEGG/STARTIØKONOMI									
Pri	Nr	Anlegg/tilrettelegging	Ansv. til	Kostn. 1000 kr.	Plan status	DR	Soknad 2019			2020			2021			2022			
							BK	SM	AN	BK	SM	AN	BK	SM	AN	BK	SM	AN	
109		Nadden stadion kunstgress ml/undervarme	Kommune		MF/BM														
110		Nadden stadion klubbhus, gardenober, lager	Kommune		MF/BM														
111 c)		Oksenøya Fleridrettshall/basishall	Kommune		RP/BM														
112 c)		Oksenøya kunstgress	Kommune		RP/BM														
113		Kirkenudbakken preppemaskin	Bærums Skiklub	2 000	OK														
114		Kolsåsbakken preppemaskin	Kolsås Skisenter	2 000	OK														
115		Bærum Ishall ismaskin	Bærum Ishall	1 500	OK														
116		Kydsbybakken garasje	Lommedalens IL	4 000	BM														
117		Engelvennet Naturkart	BNF	250															
118		Vestmarka fleipraksisløype	Kommune	12 000															
119 c)		Østernvann turvei	Kommune	2 000	G/BM	25													
120 bc)		Bryn turvei	Kommune	1 500	G/MF/BM														
121		Sæteren Gård utviklingsår	DNT	1 050															
122		Bjømegård kunstgressbane rehab	IL Jærdar	3 000	BM														
123		Helsei kunstgressbane rehab	Lommedalens IL	2 200	BM														
124		Hosle kunstgress	ØHIL	6 000	BM														
SUM				1 423 097		60 481	19 000	94 728	173 328	14 500	7 400	1 400	14 500	0	0	0	0	0	

NÆRMILJØANLEGG										ANLEGG/STARTIØKONOMI									
Pri	Nr	Anlegg/tilrettelegging	Ansv. til	Invest. Kostn. 1000 kr.	Plan status	DR	Soknad 2019			2020			2021			2022			
							BK	SM	AN	BK	SM	AN	BK	SM	AN	BK	SM	AN	
1		Hæslum skole utendørs asfalt rehab	Kommune	401	OK														
2 bc)		Helsei aktiviteitsanlegg Klartreanlegg	Kommune	1 544	OK	10													
3 bc)		Helsei aktiviteitsanlegg Treningssappareater	Kommune	1 288	OK														
4 bc)		Helsei aktiviteitsanlegg Turst/joggeleype	Kommune	844	OK														
5 c)		Sandvika Fjordpark balløkke	Kommune	993	BM	1 000													
6		Grav skole basketbane utendørs	Kommune	589	BM														
7		Fossum IF aktiviteitsområde	Fossum IF	596	BM														
8 c)		Sandvika Fjordpark sandvolleyballbaner	Kommune	348	BM														
9		Hosle idrettspark baseball nærmiljø	ØHIL	209	BM														
10		Hosle idrettspark aktiviteitsanlegg	ØHIL	751															
11		Høvik aktiviteitsanlegg (indefor skolen)	Høvik Veil/Kom.	400	BM														
12		Levre skole nærmiljøanlegg	Kommune	3 600	OK														
13 c)		Sandvika Fjordpark aktiviteitsanlegg	Kommune		BM														
14		Sjøholmen nærmiljøanlegg	Kommune		BM														
15		Sjøholmen kyststi rehab	Kommune	250															
16		Brunkollen Lavo	Kommune	100															
17		Bekkestua skole diverse nærmiljøanlegg	Brunkollen	200															
18		Grinbråten nærmiljøanlegg	Kommune		BM														
19		Kolsås parken nærmiljøanlegg	Kommune	250															
20		Strandparken rehab	Kommune	100															
21 c)		Gjønnesparken diverse aktiviteitsanlegg	Kommune	200															
22		Oksenøya nærmiljøanlegg	Kommune	600	BM														
23		Plattejordet nærmiljøanlegg	Kommune		OK/BM														
24		Hagabråten nærmiljøanlegg	Høvik Veik Vel																
25		Løkkerhagen nærmiljøanlegg	Kommune																
26		Phillip Pedersensvei nærmiljøanlegg	Kommune		OK/BM														
SUM				20 019		477	1 200	4 045	0	1 000	0	1 000	0	0	0	0	0	0	

LANGTIDSPLAN ANLEGG		Invest.	
UPRIORITERT	Ansvarlig	Kostn.	
Anlegg/tilrettelegging		1000 kr.	Merknad
<i>Angerstveien turvei</i>	Kommune	1 800	
Arena Bekkestua inne	Kommune		Avhengig av finansiering
Arena Bekkestua uteanlegg	Kommune		Avhengig av finansiering
Basishall turn	Turnklubbene		Innspill om fullverdig turnhall
BIP - kampsport	Kampsportklubber		Innspill om kampsportshall
Bjørnegård skole fleridrettshall	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Bogstadvannet robane	Bærum roklubb	500	
Bærum Idrettspark kunstgress 5er	BVH		
Bærum Idrettspark kunstis	Hauger BK		Ønsker en ekstra flate
Bærum ishall rehab	Bæærum ishall	2 500	
Båtlid Sandvika-Høvik	Sjøsportsklubber		
Båtsportens hus lager utvidelse	Bærum Kajakklubb	4 700	
Fornebu delanlegg friidrett	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fornebu Fleridrettshall, 3 stk.	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fornebu grusbane	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fornebu kunstgressbaner, 3 stk.	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fornebu ro/kajakkanlegg	Kommune		Avhengig av resultat fra arealdelen i kommuneplanen
Fornebu Skateanlegg	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fornebu Softball/baseball	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fornebu/Sandvika Skatehall - multianlegg	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fossum - diverse idrettsanlegg	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Fossum aktivitetsområde gress	Kommune	4 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
Fossum Fleridrettshall	Kommune	150 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
Fossum kunstgress	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Gullhaug snøproduksjon	BVH	4 000	Vannuttak Glitredammen
Hamang Fleridrettshall	Kommune	125 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
Hamang kunstgressbane	Kommune	7 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
<i>Haug skole undergang/turvei</i>	Kommunr	7 000	
Helsethallen rehab	Kommune		
Hosle kunstis	ØHIL	32 000	Ombygging av dagens bane
Hundsund gredesenter fleridrettshall rehab gulv	Kommune		
Hundsund klubbhus	Snarøya Spk		
Hundsund kunstis	Snarøya Spk	4 000	Ønsker en flate til
Høvik Kunstis	Høvik IF	16 000	Oppgradering kunstis m/kunstgress
Høvik kunstis 5er	Høvik IF		Ønsker en flate til
Høvik skole fleridrettshall rehabilitering	Kommune		
<i>Ila-Østerås turvei</i>	Kommune		
Kirkerudbakken skogsløype	BSKI	6 000	Må avklares i kommuneplan/regulering
<i>Kr. Kølles vei/Borgenhaug turvei</i>	Kommune	850	
Lommedalen Fleridrettshall	Kommune		
Lommedalen multiaktivitetsanlegg	Lommedalens IL		Krever grunneieravtaler
Løkeberg kunstgressbane	HAIL mfl	6 000	Avhengig av kommuneplanens arealdel og finansiering
Løvenskioldbanen oppgradering div anl.	N.Skytter Forbund		Regulering
Nadderudhallen rehab	Kommune		
<i>Nadderudområdet Naturkart</i>	BNF		
<i>Nedre gupu oppgrad hovedhus</i>	Bærum Turlag	71	
Ringstabekk skole fleridrettshall rehab	Kommune		
Ringstabekk skole kunstis	Stabæk IF	3 200	
Rolfbukta Garderobes	Bærum Seilforening	6 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
Rolfbukta Idrettshus lager	Bærum Seilforening	5 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
Rolfbukta Klubbhus	Bærum Seilforening	9 000	Avhengig av områderegulering og finansiering
Rud kunstgress undervarme	BVH	3 000	Koordineres med fylket
Rykkinnhall nytt anlegg	Kommune		Avhengig av kommuneplanens arealdel og finansiering
Rykkinnhallen rehab	Kommune		
Sandvika-Høvik - Båtlid sjøsport	Sjøsportklubber		Må avklares med havnereglement, evt må reguleres inn
Skui fleridrettshall	Kommune		Avhengig av områderegulering og finansiering
Skytehall	V B Sallongskytter		Innspill om 50m hall i to etasjer
Snarøya Tennis klubbhus	Snarøya TK	1 200	Utvidelse klubbhus
Stabekkbanen kunstis rehab	Stabæk IF	20 000	Full ombygning av banen og maskineri
Storøya gredesenter rehab gulv	Kommune		
Sæteren Gård crossløype sykkel	DNT	370	
Veritasjordet aktivitetsanlegg	Høvik Verk Vel	667	
Vestre Bærum SS skytehall	VBSS		50m hall i to etasjer
		418 058	

Til

Bærum Kommune

Natur og idrett

1304 SANDVIKA

Sandvika, 14.02.18

Innspill til ny anleggsplan for idrett 2019-22

Til revisjon av planen har BIR behandlet innspill fra idrettslagene til ny anleggsplan for perioden 2019-22. Vi viser til tidligere innsendt oversikt over innspillene og kopi av søknadene fra idrettslagene. Til fristen (01.11.17) kom det innspill fra ca 40 idrettslag, en mangfoldig og omfattende materie. Innspillene inneholdt flere store anlegg som ikke kan løses innenfor de rammer som ligger for anleggsplanen. Eksempel på dette er innspill om flerbrukshaller, turnhall, kampsporthall og skytehall. BIR foreslår at disse innspill plasseres på uprioritert langtidspan for nærmere vurdering i kommunens langsiktige drifts- og investeringsplan (LDIP). Intensiv bruk av endel anlegg medfører behov for rehabiliteringer. Dessuten avdekker økende befolkning behov for nye anlegg. BIR har gjennomført en grundig prosess med idrettslagene med tanke på å komme fram til en god balanse mellom rehabiliteringer og nyanlegg. Hovedretning for prioriteringene er fokus på nødvendig oppgradering av anlegg med mye bruk til aktivitet for barn og unge før større nyanlegg kan prioriteres. Alpin- og kunstisanlegg er høyt prioritert i samsvar med BIRs uttrykte policy for perioden. Dessuten er det lagt vekt på mangfold for ulike idretter, fordeling til ulike idrettslag og geografisk spredning, sammenholdt med behov målt i aktivitetstall. BIR har foretatt følgende hovedprioriteringer:

- Oppgradering av eksisterende kunstisanlegg og gjeldsreduksjon for Jar ishall.
- Oppgradering av alpinanleggene og med gjeldsreduksjon etter investeringer i Kolsåsbakken.
- Videreutvikling av langrennsanlegg med snøproduksjon.
- Nye tennishaller på Barketomta, Gommerud og Snarøya.
- Nye seilsportanlegg i Rolfsbukta.
- Rehabilitering av kunstgrasbaner.
- Rehabilitering av rideanlegg.

Framdrift for noen av de prioriterte anleggene avhenger av reguleringsmessige avklaringer og idrettslagenes økonomiske evne til å forskuttere spillemidler og mva. Erfaringsmessig vil det dessuten i løpet av perioden dukke opp utfordringer med eksisterende anlegg som må løses innenfor anleggsplanen. BIR har derfor valgt å avvente prioritering av ca 3 mill for 2021. BIR avventer prioritering av kommunale midler for 2022 til økonomisk ramme er avklart ved rullering av kommunens handlingsprogram høsten 2018.

Kommunal forskuttering av spillemidler og mva for større anlegg

Fra 2010 innførte departementet en kompensasjonsordning for anleggsmoms når idrettslag er tiltakshavere. Ordningen er knyttet til anlegg som tildeles spillemidler, og utbetales etter søknad når anleggsregnskapet er godkjent av kommunerevisjonen. Ved søknad om spillemidler legger

- En sammenslutning av idrettslagene i Bærum -

BIR til grunn at hovedregelen er at idrettslagene må forskuttere mva-kostnader, men at det etableres en ordning med kommunal forskuttering for kostnadskrevende anlegg. BIR mener at en kommunal forskuttering, med avtale om tilbakebetaling når statlige midler innvilges, vil være nødvendig for at prioriterte anlegg skal kunne realiseres i regi av idrettslag.

Kommunal forskuttering av spillemidler og mva ble behandlet av MIK ved rullering av anleggsplanen i 2016. Forskuttering av spillemidler ble ikke vedtatt. Forskuttering av mva (80%) ble vedtatt for 2016 og 2017 til anlegg med minst 3 mill kr kostnad eks mva etter innstilling fra BIR. Ved rullering av planen for 2018 var det ingen nye anlegg som BIR vurderte å være avhengig av mva-forskuttering for å holde framdrift. MIK-vedtaket i 2016 sier at ordningen med mva-forskuttering skal evalueres for perioden 2015-18 og at ev. videreføring i ny anleggsplan 2019-22 vurderes. Tilbakemeldinger fra Natur & idrett og berørte idrettslag tilsier at ordningen i 2016-17 med mva-forskuttering for kostnadskrevende anlegg har vært vellykket og medført god framdrift for anleggene.

Ved årlige prioriteringer av anlegg for søknad om spillemidler har det vært en samforstående praksis mellom BIR og kommunen at anlegg i regi av idrettslag prioriteres foran større kommunale anlegg, begrunnet med at kommunen lettere kan forskuttere spillemidler og således holde ønsket framdrift. Det har medført at idrettslagenes anlegg har hatt fått innvilget spillemidler i søknadsåret, eller har fått innvilget spillemidlene etter en eller to gangers fornyelse. Større kommunale anlegg har hatt inntil 6-7 års ventetid på spillemidler. Eksempelvis fikk anleggene på Hundsdal/Storøya, som sto ferdig i 2007/08, tildelt spillemidler i 2013-15. BIP-hallene sto ferdig i 2012, men idrettslagenes søknader har vært prioritert foran helt til søknadsårene 2018-20. BIP-hallene vil da ta en stor andel (ca 30 mill) av de spillemidlene som Bærum blir tildelt (For 2017 ble Bærum tildelt 20 mill av omsøkt 68 mill). Nye anlegg fra idrettslagene i disse årene vil trolig få en ventetid på 3-5 år. Mange viktige anlegg står i fare for utsettelse dersom det ikke blir åpnet for kommunal forskuttering til kostnadskrevende anlegg. Det samme vil gjelde forskuttering av mva, siden mva-kompensasjon fra Staten innvilges etter at anlegg er ferdigstilt og spillemiddelregnskapet godkjent av kommunerevisjonen (Staten har innvilget 100% mva-kompensasjon til idrettsanlegg de foregående 5 år).

1. For perioden 2019-22 ønsker BIR at kommunen forskutterer spillemidler og mva for de mest kostnadskrevende anlegg i regi av idrettslagene. Følgende prioriterte anlegg er etter BIRs vurdering i en slik kategori (nedenfor nevnt i den rekkefølge som anleggene står i gjeldende plan):

	Antatt kostnad eks mva	Beregnet spillemidler	Beregnet mva	Planlagt anleggsstart
Skytehall Skui	8 mill	3 mill	2 mill	2019
Tennishall Barketomta	20 mill	8 mill	5 mill	2019
Tennishall Gommerud	24 mill	8 mill	5 mill	2018
Snøproduksjon Skui	4 mill	1 mill	1 mill	2018
Seilsportanlegg Rolfsbukta	12 mill	2 mill	3 mill	2020

Prognosen for disse anleggene er 3-4 års ventetid fra anleggsstart til innvilgning av spillemidler og mva-kompensasjon. BIR vurderer at framdrift for disse anleggene i sterk

grad avhenger av kommunal forskuttering av spillemidler og mva. Alternativet med låneopptak med høy rente vil ventelig resultere i anstrengt drift i mange år.

2. Øvrige prioriterte anlegg i planen har et kostnadsnivå som idrettslagene vanligvis kan håndtere uten kommunal forskuttering av spillemidler og mva. Imidlertid er det 5 idrettslag som hver har flere prioriterte anlegg i perioden som nødvendiggjør mellomfinansiering av spillemidler på 2-3 mill hver, med total ventetid på 4-8 år. Det gjelder Bærum Skiklub (3 anlegg), Fossum IF (4 anlegg), IL Jutul (2 anlegg), Lommedalens IL (3 anlegg) og Øvrevoll Hosle IL (3 anlegg). BIR foreslår at disse idrettslagene, som alle har meget stor aktivitet for barn og unge, gis anledning til å søke om forskuttering av spillemidler til sine prioriterte anlegg. Dersom disse idrettslagene årlig må forhåndsfinansiere anlegg vil enten anlegg måtte utsettes eller binde opp midler som heller burde vært brukt til aktivitet.

BIR foreslår: Kommunal forskuttering av spillemidler og mva for de mest kostnadskrevende av de prioriterte anleggene i regi av idrettslagene innføres for perioden 2019-22. BIR foreslår videre at kommunen i perioden 2019-22 forskutterer spillemidler for de idrettslag som totalt er berettiget spillemidler på minst 2 mill kr. Ved årlige rullinger av planen bør ordningen fange opp endringer i prioriteringer ift framdrift for aktuelle anlegg.

BIR har etter en grundig behandling av innspillene utarbeidet forslag til prioriteringer som framgår av vedlegg. I løpet av perioden 2015-18 er det 7 anlegg som enten er skrinlagt eller utsatt i lengre tid. BIR foreslår at tidligere prioriterte kommunale midler til disse anlegg (tilsammen 2,7 mill) omdisponeres til ny fordeling for 2019. Vi imøteser den videre behandling i kommunen av ny anleggsplan for 2019-22 som vil bringe idrettsaktiviteten et langt skritt videre.

mvh Bærum Idrettsråd

Øivind Gladsø (s)
styrets leder

Eystein Weltzien
daglig leder

Vedlegg:

Fordeling av kommunale midler i anleggsplanen 2019-22

Prioriteringslister for ny anleggsplan 2019-22

Pri	Anleggstype/ lokalisering	Type	Tiltakshaver	Start	Ferdig	Kom midl. år	Kostnad i tusen kr.	Kom. midl.	Spillemidler	Kom.
1	Lysløype Fossum 3km	Langrenn	Fossum IF	2018	2019		600	ff	200	Mangler grunnetravlale, 200' BK 2015
2	Klubbhus/lager Fossum	Idrettsbygg	Fossum IF	2018	2018	2020	2 969	ff	1 137	SM innvilges 2018
	Skytehall Skui	Skyting	Bærum Pistolklubb	2019	2020		9 000	500'	3 000	Egen blivlign. HP 3000', Avklare regulering
	Utveldelse skipark Kirkerud	Alpint	Bærum SK	2016	2018		4 551	ff	1 150	SM innvilges 2018
	Lysanlegg skipark Kirkerud	Alpint	Bærum SK	2016	2018		2 142	ff	805	SM innvilges 2018
	Snøprod. barmebakke Kirkerud	Alpint	Bærum SK	2016	2017		3 254	ff	1 150	SM innvilges 2018
	Snøprod. skipark Kirkerud	Alpint	Bærum SK	2016	2017		3 403	ff	1 150	SM innvilges 2018
	Fotballhall Bærum IP	Fotball	BK	2012	2013		80 525	ff	4 255	SM innvilges 2018
3	Frilidrettsall Bærum IP	Frilidrett	BK	2012	2013		158 552	ff	13 800	SM-søknad fornyes
4	Flerbrukshall Bærum IP	Idrettsbarer	BK	2012	2013		51 813	ff	11 500	SM-søknad fornyes
	Klubbhus Bjønegård	Idrettsbygg	IL Jærdar	2015	2015		24 324	ff	1 150	SM innvilges 2018
	Tennisbaner Eiksmarka	Tennis	Eiksmarka TK	2017	2017		2 416	ff	926	SM innvilges 2018
5	Brygge Sarbuvollen	Padling	Strand KK	2018	2019		2 986	ff	1 144	SM-søknad fornyes
6	Rehab kunstgras Gjønneshallen	Fotball	Haslum IL	2017	2017		1 145	ff	437	SM-søknad fornyes
7	Rehab Haslum kunstgras	Fotball	Haslum IL	2017	2017		3 489	ff	1 000	SM-søknad fornyes
8	O-kart Østervann/Brunkollen	Orientering	Fossum IF	2017	2018		529	ff	101	SM-søknad fornyes
9	Klubbhus Bryn	Idrettsbygg	Bærum&O Cyklekl	2016	2017		1 742	ff	668	SM-søknad fornyes
10	Rulleskiøype BIP grunnarbeider	Langrenn	BK	2015	2015		5 350	ff	1 750	SM-søknad fornyes
11	Rehab gulv Lommedalshallen	Idrettsbarer	BK	2017	2017		2 832	ff	500	SM-søknad fornyes
12	5'er kunstgras Frøenga	Fotball	BK	2016	2016		2 906	ff	600	SM-søknad fornyes
13	Garasje Vestmarksetra	Idrettsbygg	BK	2016	2017		1 526	ff	509	SM-søknad fornyes
14	Cricketbane Bærum IP	Cricket	BK	2017	2017		355	ff	135	SM-søknad fornyes
15	Rehab 5'er Kadettangen	Fotball	Bærum Sp.klubb	2018	2018		726	ff	230	SM-søknad fornyes
16	Hockeyvann Hauger	Ishockey	Bærum Ishall	2018	2018		2 265	ff	755	SM-søknad fornyes
17	Nytt lysanlegg Kadettangen	Fotball	Bærum Sp.klubb	2018	2018		1 560	ff	300	SM-søknad fornyes
18	Kunstgras 9'er Barketomta	Fotball	Fossum IF	2019	2019		4 000	ff	1 200	Regulering pågår
19	Garderobes Hauger	Idrettsbygg	Bærum Ishall	2018	2019	2019	1 200	300	400	Nedslette gulv mv. 100' i 2018
20	Undervarme Fossum	Fotball	Fossum IF	2017	2018		3 910	ff	700	SM-søknad fornyes
21	Garasje Kirkerud	Idrettsbygg	Bærum SK	2018	2019	2019	3 731	500	1 000	SM-søknad fornyes
22	O-kart Sollihøgda nord	Orientering	IL Tyrving	2018	2019		333	ff	111	Revidering av kart fra 2009
23	Rehab Jamiyra kunstgras	Fotball	ØHIL	2018	2018		3 007	ff	942	SM-søknad fornyes
24	Rehab Skui kunstgras	Fotball	IL Jutul	2018	2018		2 840	ff	894	SM-søknad fornyes
25	Rehab Stabæk kunstis	Bandy	Stabæk IF	2019	2019	2019	3 500	2 500	0	Utbedring av banen
26	Kjøleanlegg Høvikbanen	Bandy	Høvik IF	2019	2019	2019	2 100	1 500	0	Oppgradering, ny kompressor
27	Kunstgras 9'er Skui	Fotball	IL Jutul	2018	2019	2019	4 305	250	1 280	SM-søknad fornyes, 750' BK 2017
28	Snøproduksjon Krydsbybakken	Alpint	Lommedalens IL	2017	2018		4 247	ff	1 000	SM-søknad fornyes
29	Snøproduksjon Skui	Langrenn	IL Jutul	2019	2020	2019	5 500	1 800	1 000	Nytt innspill

Pri	Anleggstype/ lokalisering	Type	Tiltakshaver	Start	Ferdig	Kom midl. år	Kostnad i tusen kr.	Kom. midl.	Spillemidler	
30	Driftsbygg Skul	Idrettsbygg	IL Jutul	2019	2020	2019	750	200	250	Nytt innspill
31	Snøproduksjon Fossum	Langrenn	Fossum IF	2018	2019	2019-20	4 000	1 000	1 000	Videreutvikling av anlegget. 500 i 2020
32	Treningsrange Grini	Golf	Grini Golfklubb	2017	2018		1 623	ff	540	SM-søknad fornyes
33	Lysanlegg Krydsby	Alpint	Lommedalens IL	2019	2019	2019	3 000	500	1 000	Lys i parkanlegg
34	Rideanlegg Tanum	Ridning	Vestre Bærum RK	2019	2020	2019-20	2 000	200	400	Nye pæddocker og rideløyper. 300 i 2020
35	Tennishall, kl.hus, akt.rom	Tennis	Vestre Bærum TK	2018	2018	2020	26 100	2 000	7 500	SM-søknad fornyes
36	Tennisbaner Gommerud	Tennis	Vestre Bærum TK	2018	2018	2020	3 538	500	1 000	SM-søknad fornyes
37	Tennisbaner 7-8 Hundsvund	Tennis	Snarøya TK	2018	2018	2021	1 723	500	660	SM-søknad fornyes
38	Tennisbaner 1-3 Hundsvund	Tennis	Snarøya TK	2018	2018		346	?	132	SM-søknad fornyes
39	Overtrykshall Hundsvund	Tennis	Snarøya TK	2018	2019	2021	2 147	500	700	SM-søknad fornyes
40	Barneband Kirkerudbakken	Alpint	Bærum SK	2017	2017		2 705	ff	138	SM-søknad fornyes
41	Servicebygg Kirkerudbakken	Idrettsbygg	Bærum SK	2019	2019	2020	3 150	1 000	1 000	SM-søknad fornyes
42	Rehab Lommedalen kunstgras	Fotball	Lommedalens IL	2019	2019	2019	3 000	800	1 000	Bane fra 2004
43	Rehab Høse kunstgras 9'er	Fotball	ØHIL	2019	2019	2019	1 500	500	460	Bane fra 2006
44	Lysanlegg Frembanen	Fotball	BK	2018	2018		1 000	ff	333	SM-søknad fornyes
45	Brygger Sarbuvollen	Seiling	Bærum SF	2019	2019	2020	600	200	200	Utveldelse brygger
46	Elektroniske skiver Fossum	Skiskyting	Fossum IF	2018	2019	2019	1 800	500	600	30 elektroniske skiver
47	Undervarme Lommedalen	Fotball	Lommedalens IL	2019	2019		3 000		700	Undervarme ved rehab av gml. bane
48	Skiløyper Stein-Versåsseter	Friluftsliv	Skiforeningen	2018	2019		1 000	?	500	Prioriteres av BK med friluftslivsmidler?
49	Sandvika Fjordpark	Annet	BK	2018	2019		18 836	ff	2 100	SM-søknad fornyes. 3 prosjekter
50	Viltmålbane Løvenskioldbanen	Skyting	N. Skytterforbund	2018	2019		900		300	Utbedring av bane
51	Rehab Haslumhallen	Idrettsbygg	BK	2019	2019		12 000			
52	Rehab Haslumhallen	Motorsport	BK	2019	2019		1 500			
53	Kunstgrasbaner 5'er Eikeil	Fotball	BK	2019	2019		5 000		1 000	
54	Lysanlegg Nadderudhallen	Idrettsbygg	BK	2019	2019		6 000			
55	Rehab Hundsvund kunstgras	Fotball	Snarøya SK	2019	2019	2021	2 500	800	833	Skifte dekke 11'er-bane
56	Flerbrukshall Eikeil vgs	Idrettsbygg	Akershus Fylke	2019	2020		128 000	ff	10 000	Egen kommunal deffinansiering
57	Rehab Lommedalshallen	Idrettsbygg	BK	2019	2019					
58	Rehab Combhallen	Idrettsbygg	BK	2019	2019					Ventilasjon og garderobes
59	Rehab Lesterudhallen	Idrettsbygg	BK	2019	2019					Nytt gulv
60	Flerbrukshall Levre	Idrettsbygg	BK	2019	2019					
61	Svømmehall 50m BIP	Svømming	BK	2019	2020		300 000			
62	Skytehall Løvenskioldbanen	Skyting	Skarpskytten	2019	2020		?			Ramme tilsetelse uavklart
63	Ismaskin Jarbanen	Ishockey	Jar IL	2019	2019	2019	1 200	500		Definansieres av lån BK
64	Gjeld Jar Ishall	Ishockey	Jar IL	2013	2013	2019	8 000	2 500		Gjeldsreduksjon
65	Gjeld Kolsåsbakken	Alpint	Kolsås Skisenter	2015	2015	2019	14 000	2 500		Gjeldsreduksjon
65	Ismaskin Hundsvund	Bandy	Snarøya SK	2019	2019	2019	1 450	500		Definansieres av lån BK

Pri	Anleggstype/ lokalisering	Type	Tiltakshaver	Start	Ferdig	Kom midl. år	Kostnad i tusen kr.	Kom. midl.	Spillemidler	
68	Div anlegg	Annet	Idrettslag/BK	2019	2019	2019-21		650		750 i 2020 og 5750 i 2021
69	Tennisbaner Eiksmarka	Tennis	Eiksmarka TK	2020	2020	2020	700	200	230	Nytt dekke på to baner
70	Rideanlegg Guriby	Ridning	Lommedalen KRK	2020	2021	2020-21	6 300	750	2 100	Rehab hus og baner. 750 i 2021
71	9'er Kunstgras Eikeli	Fotball	ØHIL	2020	2020	2020	5 500	1 000	1 800	Flyttet til 2020
72	Brygge Rolfsbukta	Selling	Bærum SF	2020	2020	2020	2 526	750	700	Mangler grunneieravt. Flyttet til 2020
73	Utsettingsrampe Rolfsbukta	Selling	Bærum SF	2020	2020	2020	2 120	750	700	Mangler grunneieravt. Flyttet til 2020
74	Oppstillingsplass/lager Rolfsbukta	Selling	Bærum SF	2020	2020	2020-21	4 397	800	700	Mangler grunneieravt. Flyttet til 2020+1000 i 2021
75	Rehab Bærum ishall	Ishockey	Bærum Ishall	2020	2020	2020	1 500	500	?	Nytt ventilasjonsanlegg
76	Kunsts Høvik	Bandy/fotball	Høvik IF	2020	2020	2020	4 200	1 500	1 400	5'er-bane med kunstis/kunstgras
77	Rehab Rud kunstgras	Fotball	BVHIF/AFK	2020	2020	2020	3 900	?	1 000	Finansieres av AFK?
78	Preppemaskin Kirkerud	Alpint	Bærum Skiklub	2019	2019	2020	2 000	500		Tilskudd ny maskin
79	Preppemaskin Kolsås	Alpint	Kolsås Skisenter	2019	2019	2020	2 000	500		Tilskudd maskin
80	Baseball/cricket Rud	Cricket	BK	2020	2021	2021	?	?	?	Rehab+samløkalisering som del av BIP-prosjekt
81	Frilidrettsstadion Rud	Frilidrett	BK	2020	2021	2021	60 000	ff	?	Egen bevilgning HP
82	Nadderud Stadion	Fotball	BK	2020	2021	2021	300 000			
83	Hall+kunstgrasbane Oksenøya	Div	BK	2020	2021	2021				
84	Kunsts Ringstabekk	Bandy	Stabæk IF	2021	2021	2021	3 200	1 000	1 200	Tilleggsbane
85	Garasje Krydsby	Idrettsbygg	Lommedalens IL	2021	2021	2021	4 000	1 000	1 000	Ny garasje+utvidelse varmestue
86	Kunsts Hundsund	Bandy	Snarøya SK	2021	2021	2021	4 000	1 000	1 200	Tilleggsbane
87	Ismaskin Hauger	Ishockey	Bærum Ishall	2020	2020	2020	1 500	500		Tilskudd ny ismaskin
88	Kunsts Rud	Bandy	Hauger BK/BK	2020	2021	2021	?	?	?	Tilleggsbane, del av BIP-prosjekt
89	Kunstgras 5'er Rud	Fotball	BVHIF/BK	2020	2021	2021	?	?	?	Del av BIP-prosjekt
90	Kunstgras Bjørnegård	Fotball	IL Jardar	2022	2022	2022	3 000	?	1 000	Rehab. Kom.midl. vurderes ved seinere rullering
91	Kunstgras Helsebanen	Fotball	Lommedalens IL	2022	2022	2022	2 200	?	700	Rehab. Kom.midl. vurderes ved seinere rullering
92	Kunstgras Hoslebanen	Fotball	ØHIL	2021	2021	2021	6 000	1 200	2 000	Ønsker kombinasjon med kunstis
93	Kunsts Hoslebanen	Bandy	ØHIL	2021	2021	2021	26 000		8 000	Ny kunstisbane kombinert med kunstgrasbane

Fra: Rigmor Arnkværn <arnkver@online.no>
Sendt: 2. mai 2018 21:22
Til: Anette Christine Lunde Saastad
Emne: Fw: Fwd: Innspill til Anleggsplanen - friluftsanlegg
Vedlegg: Innspill til Anleggplan 2019-2022 - friluftslivsanlegg - BNF.pdf

Hei

Da har vi bare noen mindre justeringer på det du sendte ut:

Det kom noen nye opplysninger på møtet som gjerne kunne være med på arket "Nye innspill til Anleggsplan 2019-2022 - Friluftsanlegg" som du viste frem på møtet og la med som pdf.

Det gjelder:

Prioritering av naturkart. Vi ble enig om å prioritere i følgende rekkefølge:

- 6. Tanumplataet *prioritet 1*
- 8. Engervannet *prioritet 3*
- 9. Løkkeåsen *prioritet 2*

18. Nedre Gupu: (senger) *Gennomført av DNT*

21. Opprusting Tjersrudbekkeen *Tiltaket er søkt andre steder*

27. Rydding av sti langs Urselven fra Sølvhølen *Får tilført kr 50000 fra Prosjekt 2 To grillplasser Skui vel (ref epost fra Morten)*

Forøvrig viser vi til e-post fra Skui vel v Morten.

Med vennlig hilsen fra
Rigmor

----- Forwarded message -----

From: Anette Christine Lunde Saastad <anette.saastad@baerum.kommune.no>
Date: 2018-04-26 14:21 GMT+02:00
Subject: SV: Innspill til Anleggsplanen - friluftsanlegg
To: Rigmor Arnkværn <arnkver@online.no>, "morten.heldal.haugerud@gmail.com" <morten.heldal.haugerud@gmail.com>, "kaaremoe@online.no" <kaaremoe@online.no>, Ulf Kristiansen <ulf.priv@gmail.com>
Cc: Eilev Gunleiksrud <eilev.gunleiksrud@baerum.kommune.no>

Hei og takk for møtet i går!

Sender dere forslag til fordeling av anleggsmidler til friluftsanlegg som avtalt. Se gjennom og diskuter forslaget dere i mellom. Flott om BNF kan gi eventuelle kommentarer til forslaget **SENEST** innen onsdag 2. mai. Beklager kort frist!

Anlegg/tiltak	Meldt inn av	Ansvarlig	Total kostnad	Egenkapital	Spillemidler	BK 2019	BK 2020	BK 2021	2022	Kort beskrivelse	Kommentar
Naturkart for Engervann	BNF	Hilde Solås	249 225		Ja			100 000		Synliggjøring av natur- og kulturverdier.	
Uttikkestårn på Sæteren Gård	DNT Oslo og Omegn	DNT Oslo og Omegn	1 050 000	200 000	Nei			300 000		Etablere en uttiks- og aktivitetstårn for store og små, som gir utsikt over nærmiljøet.	
Fierbruksløype i Vestmarka	Bærum kommune	PLNK	12 000 000		Ja			400 000		Etablere en 12 km lang løype i Vestmarka som kan benyttes til turgåing, sykling, firdning, skiløype, trasé for tømmerkjøring, beiteareal. Løypa planlegges med restplasser med infotavler, trimapparater o.l.	
Roisbukta/Roistangen	Bærum kommune	PLNK	1 280 000		Ja					Etablere av offentlig toalett, tiltak for å ta vare på naturmangfold, og etablering av en rullestolvennlig kyststrasse.	Er finansiert tidligere
Crossløype for sykkel - Sæteren Gård	DNT Oslo og Omegn	DNT Oslo og Omegn	370 000	40 000	Mulig					Anlegge crossløype for sykkel tilpasset barn i barnehagealder.	Kan tas inn ved rullering av planen for 2022
Vedlikehold av Hinderløype på Sæteren Gård	DNT Oslo og Omegn	DNT Oslo og Omegn	145 000	20 000	Nei					Det er behov for et større vedlikeholdsarbeid og oppgraderer enkelte hindre.	Ikke prioritert, mulig drift - kan eventuelt tas inn ved rullering av planen for 2022, hvis anlegget skal ha en full rehabilitering.
Nedre Gupu	Bærum Turilag	Bærum Turilag	71 000		Nei					Oppgradering av hovedhuset for å få flere sengeplasser.	Er gjennomført av DNT, ikke prioritert
Opprensing Tjernstudbekken	Bærum Elveforum	Bo Wingård	74 000		Nei					Tjernstudbekken må renses, og kulverten under T-banen ved Ringtabekk stasjon må settes i stand slik at vannet kan renne uten hinder.	Drift, ikke investering
Skiløyper Stein-Vensåsseter	Skiforeningen	Skiforeningen			Ja					Oppgradering av trase	
Rydding av sti langs Urselven	Skul Vel	Skul Vel	76 000		Nei						
Etablere av permanent klopp over Østermyrabbekken	Ole Ribber, Svein Lie	PLNK	Ukjent		Nei					Eksisterende klopp har dårlig feste, og krever mye ettersyn.	Opprioritering midler kr 50 000 fra prosjektet "70 grupplasser Skul Vel"
Naturkart for utsnitt av Sandvikselva	BNF	Hilde Solås	249 225		Ja					Synliggjøring av natur- og kulturverdier.	Kan tas inn ved rullering av planen for 2022.

LANGTIDSPLAN

Angerstveien turvei			1 800 000							Langtidsplan
Haug skole undergang / turvei			7 700 000							Langtidsplan
Kr. Kølles vei / Borgenthaug turvei			850 000							Langtidsplan
Turvei mellom Ila og Østerås	Ila borettslag	Bærum kommune	Ukjent		Ja					Langtidsplan

1 000 000 1 000 000 1 000 000

Nye innspill til Anleggsplan 2019-2022 - Friluftsanlegg

Anlegg/tiltak	Meldt inn av	Ansvarlig	Total kostnad	Egenkapital	Spillemidler	BK 2019	BK 2020	BK 2021	2022	Kort beskrivelse	Kommentar
Skilting kulturminner	Bærum kommune	PLNK	100 000		Nei	25 000	25 000	50 000		Oppgradering av skilt langs/ved steder/bygg av historisk (lokal) interesse.	Skilt til Oksenøya Bruk, Østre Jøng og Kjørbo.
Andre skiltingprosjekter	Bærum kommune	PLNK	300 000		Nei	75 000	75 000	150 000		Komplettere samlingen med beskrivelser av turer man kan gå og opplevelser man kan få langs vassdragene våre. Omfatter de delvis lukkede vassdragene i østre Bærum, turmuligheter og opplevelser langs de store elvene, sidebekkene Urselva og Stovibekken til Iselva, og de to markavassdragene i Vestre Bærum.	
Naturkart for utsnitt av Tårnplataet	BNF	Hilde Solås	249 225		Ja	100 000				Synliggjøring av natur- og kulturverdier.	
Brunkollen lavvo		Brunkollen	200 000		Ja	200 000				Lavvoen bygges på plattning, 10 x 10 meter.	
Turvel Kirkerudlia - Gamle Jærenvei	Bærum kommune	Turisthytte v/ Kristin Devor PLNK	2 000 000		Ja	250 000				Opprustning og utbedring av turveien. Enkelte klipper fornyes. Istandsetting av parkområdet ved Grimbråten.	
Energi- og miljøfot på Øverland	Norges Vel	Norges Vel	935 000	300 000	Trolig - finne ut hvor lang	250 000				Enkel fotst med poster underveis med informasjon om energi og miljø. Rydding av vegetasjon langs stien.	
Trillest på Sæteren Gard	DNT Oslo og Omegn	DNT Oslo og Omegn	1 400 000	150 000	Ja		100 000			Videreutvikle eksisterende trillest til å bli en rundløype, totalt 1 km. Friluftsolett, bålpass, bygge en utovernattingsplass og aktiviteter langs trillestien.	
Naturkart for Løkkeåsen	BNF	Hilde Solås	249 225		Ja		100 000			Synliggjøring av natur- og kulturverdier.	
Bjerketun	Bærum kommune	PLNK	2 000 000		Ja		200 000			Statlig sikret friluftsområde som planlegges tilrettelagt for friluftsliv, med blant annet tursti rundt området, gapahuk, område for lek og bank.	
Kajakkanlegg i Bjørnsvika	DNT Oslo og Omegn og Bærum Turlag	DNT Oslo og Omegn og Bærum Turlag	4 260 000		Mulig		500 000			Utvikle et allment åpent kajakkanlegg. Behov for et hekklager på totalt ca. 70 m2 med plass til ca. 50 kajaker.	